

NORSK BONDE- OG SMÅBRUKARLAG

Landbruks- og matdepartementet
Avdeling for matpolitikk
Postboks 8007
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2007 / 1972	Doknr.: 125
Mottatt: 25 FEB 2008	MP/SDD
Saksbehandler: RFE	Arkiv: 751
Kopert:	Avskrift:

Deres ref.: 200701972

Vår ref.: 546/OG0/9-2008/8077

Dato: 18. februar 2008

Ny lov om dyrevelferd – alminnelig høring

Norsk Bonde- og Småbrukarlag viser til høringsbrev og høringsnotat, datert 16.11.2007, vedrørende ny lov om dyrevelferd.

1. Innledning

I 2005 kom Forskrift om velferd for småfe, hjemlet i nåværende lov om dyrevern. Tidligere har det kommet egne forskrifter for hold av henholdsvis storfe og gris. Forskriften for småfe var relativt detaljert i utformingen av de ulike bestemmelsene, og noen av disse innebar nye krav og pålegg for småfeholdet. Forskriften innførte bl.a. begrepet "velferd", noe som i realiteten ikke innebar noe nytt for næringen. Både begrepet og tenkningen har lenge vært en del av bønders praktisk hverdag, og godt innarbeidet i egne handlingsplaner for dyrevelferd. Når nå lovforslaget innfører begrepet "dyrevelferd", innebærer det på samme måte heller ikke noe nytt for næringen; dette har opptatt næringen i lang tid.

Under forarbeidene til nye lover og forskrifter er det i regi av forvaltningen ofte gjennomført samarbeidsprosesser, slik at berørte nærings- og interessegrupper har kunnet komme med innspill og synspunkter underveis. Dette har gitt næringen muligheten til å vurdere den kunnskap om fag og kjennskap til praktisk husdyrhold som lovutformer og ulike saksansvarlige i forvaltningen har. Det er med erfaring i det siste at det er nødvendig å komme med følgende bemerkninger:

Et økende antall lover og forskrifter er krevende både for næringsutøvere og tilsyns- og kontrollmyndigheter. Samtidig har utviklingen i samfunnet gitt et stadig sterkere skille mellom næringsutøver og forvaltning i opplevelse av praktisk hverdag. Vi har fått et mer sentralisert og akademisk tilsyns- og kontrollmiljø, sterkt fokusert på eget ansvarsområde. Utfordringen fremover blir å bidra til at forvaltningens kompetanse på praktisk næringsutøvelse ikke svekkes ytterligere, men tvert i mot styrkes. Denne kompetansen må i tillegg tydeligere gjenspeiles både i utformingen av bestemmelser og i utøvelsen av kontroll- og tilsynsfunksjonen. Dette er grunnleggende for at næringen skal kunne ha respekt for - og mulighet til å etterleve - hele spekteret av bestemmelser og offentlige pålegg.

Lovforslaget er en fullmaktslov. Det gjenspeiles i at nær sagt alle bestemmelser har et sisteledd som hjemler at kongen kan gi nærmere forskrifter om innholdet i den respektive bestemmelsen. Dette innebærer at selv om utformingen av de ulike bestemmelser i noen tilfeller kan synes vage og lite konkrete, ligger implisitt en mulighet til et omfattende forskriftsverk fremover. I lys av overnevnte sentralisering og akademisering av forvaltningen stiller dette næringen overfor betydelige utfordringer,

2. Kommentarer til utvalgte paragrafer og teksten i høringsnotatet

§5 Varsling

I høringsnotatet er det angitt at tragiske hendelser, hvor dyr lider/dør av manglende føring/stell, som oftest finner sted i utkantstrøk hos enslige gardbrukere som oftest står mer eller mindre utenfor det organiserte landbruket eller samfunnet.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener dette ikke er dokumentert. Uttalen innebærer en stigmatisering av enkelte grupper innen landbruket som ikke er akseptabel. Hele påstanden må derfor fjernes.

Departementet foreslår varslingsplikt som et viktig virkemiddel for å avdekke situasjoner som kan utvikle seg til å bli en alvorlig dyrevernssak.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener dette er et vanskelig punkt fordi det er mange forhold som må tilrettelegges for at et slik system skal fungere godt. I tillegg er det foreslått bøter for personer som overser denne plikten. Dette gjør at en klar definering må gjøres.

Helsepersonell er unntatt taushetsplikt i dyrevernssaker. Dette vil kunne gi en mulighet til å kunne fange opp helsemessige problemer hos enkeltpersoner tidlig nok slik at forebyggende tiltak kan iverksettes og dyretragedier unngås. Helsepersonell må gis opplæring om mulige konsekvenser av at mennesker med psykiske problemer har det daglige ansvaret for dyr. Det foreslås videre at nærstående personer av dyreeier skal omfattes av varslingsplikten. Dette forslaget støttes da hensynet til dyrene må veie tyngre enn hensynet til nærhetsproblematikken.

§6 Kompetanse og ansvar

Ordlyden i paragrafen medfører ingen endring for næringen i forhold til allerede gjeldende regelverk (Forskrift om velferd for småfe). Det etterlyses likevel en nærmere presisering av hva som skal ligge i kompetansekravet og hvordan dette skal bygges opp gjennom en fordeling mellom formell kompetanse og realkompetanse.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter forslaget om at barn under 16 år ikke skal sjølstendig ansvar for dyr.

§8 Driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger

Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter forslaget om at nye driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger skal være utprøvd og funnet egnet ut fra hensynet til dyrevelferd før de tas i vanlig bruk. Norsk Bonde- og Småbrukarlag savner likevel en omtale i høringsnotatet av dagens industrielle husdyrhold, kanskje spesielt oppføring av slaktekylling. Etter manges oppfatning representerer dette et husdyrhold der hele formålet med dyreholdet er i strid med dyrevelferdsmessige prinsipper.

§12 Avliving

Det foreslås at avliving uten bedøvelse ikke skal være tillatt.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter et slikt absolutt krav. Dette kravet må også gjelde ved slaktning etter religiøse/rituelle regler. Evt. brudd på dette forbudet må straffes strengt.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener at dyrevelferdsloven også må omfatte et klart forbud mot import av kjøtt som er slaktet i strid med prinsippet om bedøving før avliving.

§15 Bygninger, gjerder og andre mindre innretninger

Den foreslåtte paragrafen inneholder et generelt forbud mot piggråd. Dette er en oppfølging av et forslag i st.meld. nr. 12 (2002 – 2003) Om dyrehold og dyrevelferd.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter et generelt forbud mot piggråd. Det må gå helt klart fram av lovteksten om dette bare omfatter nye gjerder eller om dette også gjelder gamle gjerder. Dersom forbudet også gjelder for gamle gjerder vil det bety at gjerdeeeier blir pålagt et krav om å fjerne all gammel piggråd. Det må i så fall settes en tidsfrist for når dette skal være gjort.

§19 Adgang til sted og plikt til å yte bistand

Det foreslås at dyreholder vederlagsfritt skal stille lokaler, inventar, arbeidshjelp og redskaper til disposisjon for tilsynsmyndigheten ved inspeksjoner osv.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil kunne akseptere et slikt krav ved mistanke om utbrudd av alvorlige/smittsomme husdyrsjukdommer eller ved mistanke om matbårne sjukdommer på mennesker. Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil imidlertid mene at det er urimelig at dyreeier vederlagsfritt skal bruke av sin egen arbeidstid for å bistå tilsynsmyndigheten ved rutineoppdrag.

§20 Opplysningsplikt, dokumentasjon og kontrolltiltak

Lovforslaget pålegger dyreeier stor grad av dokumentasjonsplikt overfor tilsynsmyndigheten, altså Mattilsynet.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil peke på at det samles inn en stor mengde opplysninger om gardsdrifta og dyreholdet av ulike offentlige instanser som f. eks. Mattilsynet, Statens landbruksforvaltning, det kommunale landbrukskontoret, Fylkesmannens landbruksavdeling osv. I den grad de opplysningene som tilsynsmyndigheten etterspør allerede er registrert hos andre offentlige etater bør tilsynsmyndigheten utnytte dette. Det bør pålegge de ulike offentlige etatene et felles ansvar å samordne de opplysningene som samles inn.

§23 Tilsyn, stell og føring

Paragrafen omhandler tilsyn, stell og føring. Bestemmelsen gir generelle krav til dyrs alminnelige velferd, og det er dyreholder som har det overordnede ansvar for at dette overholdes.

§ 23 c) presiserer at dyreeier /dyreholder er ansvarlig for at egne dyr beskyttes mot skade, sykdom, parasitter, predatorer og andre farer.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag registrerer at formuleringen er nesten identisk med den som Mattilsynet foreslo i høringsutkastet til "Småfeforskriften" i 2004. Den gang argumenterte Norsk Bonde- og Småbrukarlag (sammen med NB og NSG) med at fare for lidelse måtte deles inn i 2 "regimer": de av klimatiske/naturbaserte årsaker (parasittangrep, underernæring, sykdom, forgiftning) og de av politiske/forvaltningsmessige årsaker (rovdyrangrep, trafikkskade). Vi mente at et ensidig ansvar for iverksettelse av tiltak, uten å skille mellom årsaker av så vesentlig forskjellig karakter som nevnt, var i strid med Stortingets forutsetninger for rovviltpolitikken. Derfor var vårt alternative forslag å gi

bestemmelsen flere ledd, for på den måten å differensiere både ansvarsforhold og tiltaksmuligheter.

Endelig formulering i Forskrift om velferd for småfe (2005-02-18) ga næringen delvis medhold, og bestemmelsen som omhandlet rovvilt ble skilt ut i en egen paragraf. Den lyder nå slik:

§ 26. Forebyggende tiltak

Dyr som ikke holdes i bygninger skal, når det er nødvendig og mulig, beskyttes mot rovdyrangrep, helsefare, underernæring, trafikkskader m.m.

Dette er en ordlyd som næringen har akseptert å leve med.

Argumentasjonen som ble brukt fra jordbrukets side i forbindelse med småfeforskriften kan også brukes i sammenheng med formuleringene i lovforslagets § 23 c). Imidlertid går lovforslaget mye lenger enn bare å legge ansvar på dyreholder for vern av egne dyr mot predatorer og andre farer. Forslaget om såkalte beiterestriksjoner kommer for departementene som en naturlig følge av at beitedyr ikke kan sikres godt nok mot predatorer i enkelte områder. Derfor må § 23 c) sees i direkte sammenheng med § 32, der beiterestriksjoner hjemles.

Vår konklusjon er at ordlyden i § 23 c) i dyrevelferdsloven må endres i tråd med ordlyden i § 26 i Forskrift om velferd for smådyr.

§31 Avgift og gebyrer

Denne paragrafen hjemler Mattilsynets rett til å innkreve avgifter og gebyrer i forbindelse med tilsyn, kontroller osv.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag viser til tidligere debatter om avgifts – og gebyrpraksis hos Mattilsynet. Samtidig vises det til den voksende mengde bestemmelser som myndighetene påfører næringsbasert husdyrhold. Det må advares mot en avgiftspraksis som ikke skaleres i forhold til næringens økonomiske rammebetingelser. Prinsipielt bør det være slik at når myndighetene vedtar en lov som hjemler pålegg av ymse slag, med påfølgende kontrollrutiner fra den samme myndighet, bør slikt tilsyn være kostnadsfritt for næringen.

§32 Tilsyn og vedtak

Denne paragrafen hjemler bl.a. Mattilsynets rett til å fatte vedtak om beiterestriksjoner grunnet rovvilt og dyreeiers rett til økonomisk kompensasjon som en følge av beitenekten.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil innledningsvis vise til at under omtalen av § 23, er beiterestriksjoner foreslått som virkemiddel i "områder hvor det er viktig at store rovdyr som ulv og bjørn får vern." Beiterestriksjoner defineres som "nedsanking av dyr eller forbud mot å slippe dyr på beite". For tilfeller av slike vedtak, lovfestes altså retten til å få økonomisk kompensasjon fra staten. Dette skal ifølge høringsdokumentet gi nødvendig forutsigbarhet for næringen.

Under følger en problematisering av lovforslagets behandling av viktige spørsmål som lidelse, tap og rovvilt. Problematiseringen legger opp til prinsipiell behandling av disse temaene, slik faktisk lovforslaget utgir seg å gjøre.

Lidelse

Dyreholder er sjøl ansvarlig for dyrevelferden hos egne dyr. Derfor presiserer lovforslaget i § 23 c) at dyr som holdes skal ha vern mot predatorer og andre farer. Samtidig presiseres det i høringsdokumentet at "Det er ikke tapene i seg selv som er det dyrevernmessige problemet, men de store lidelsene som følger skader, sykdom eller rovdyrangrep." Dersom vi forstår lovutformer rett, er det risikoen for lidelsene som kan oppstå ved fri utmarksbeiting som er hovedutfordringen, og ikke nødvendigvis tapene eller størrelsen på disse. Forslagets § 23 c) nevner – og sidestiller – skade, sykdom, parasitter, predatorer og andre farer som det dyreholder er ansvarlig for å beskytte sine dyr mot. Derimot er iverksetting av beiterestriksjoner som følge av risiko for lidelser (og tap) iflg § 32 kun relatert til rovviltskader. Det er derfor vanskelig å se sammenhengen mellom §§ 23 og 32. Det finnes ikke belegg for å si at lidelser oppstått grunnet rovvilt er verre (eller større) for dyret enn f.eks. lidelser pga fluemark. Hjemmelen for beiterestriksjoner er likevel spesifikt rettet mot beitedyr i rovdyrområder.

Det er altså faren for lidelser på et visst omfang av dyr, samt årsaken til disse (rovdyr), som skal være førende for iverksetting av beiterestriksjoner. Erfaring sier oss at det finnes områder der omfang av lidelser grunnet fluemark, alveld eller flått kan være like store, eller større, enn lidelser og tap i kroniske rovviltområder. Prinsipielt burde derfor beitenektshjemmelen i § 32 omfatte fare for lidelse uavhengig av årsak. Dermed burde kompensasjonsplikten hos myndighetene (jf § 32 andre ledd) også gjelde uavhengig av årsak. Eller en kan velge å si – som høringsdokumentet – at dyreeier til sjuende og sist er ansvarlig for egne dyrs velferd uansett om andre (staten, bilførere, gjerde-eiere etc.) følger opp eget ansvarsområde eller ikke. Da gjelder i prinsippet heller ingen kompensasjonsplikt fra staten eller andre. Slik sett fremstår lovforslagets § 32 mer pragmatisk enn prinsipiell.

Videre; å innføre selektiv beitenekt på basis av hvilken rovdyrart som er årsak til lidelser og tap vil ytterligere svekke respekten for lovverket. Høringsdokumentet nevner forekomst av bjørn og ulv som kriterier for om beitenekt kan innføres eller ikke. Dersom kriteriene for beitefrie områder skal være "leveområder for ulv og bjørn", vil en for det første utelate den rovviltarten som står for det største tapet av sau i Norge, nemlig jerven. Dernest vil en også utelate lokalt store områder der gaupe gir betydelige lidelser og tap.

De forvaltningsmessige utfordringene vil uansett være betydelige. Når det dyrevernmessige problemet defineres som "de store lidelsene som følger skader, sykdom eller rovdyrangrep", oppstår nødvendigheten av å finne en grenseverdi for utløsning av vedtak om beitenekt. Noe annet vil være både faglig og etisk uforsvarlig. Uten en slik grenseverdi vil det ikke eksistere noen forutsigbarhet for næringsutøverne. Spørsmålet alle beitebrukere vil måtte stille seg sjøl hvis en ikke har en slik grenseverdi, er: "Hva er "akseptabel lidelse" for forvaltningen dette året?"

"Store lidelser" må altså omsettes i praktisk forvaltning, gjennom en absolutt grenseverdi for hva som kan tåles dersom det skal ha en mening både faglig og etisk, og dersom det skal gi beitebrukerne nødvendig forutsigbarhet. Grenseverdien må fastsettes gjennom en vurdering av fare for lidelse, enten basert på historisk (eller antatt) forekomst av rovvilt, fare for fluemarkangrep, flåttbestand eller mulighet for andre farer. Dessuten må grenseverdien relateres til hva som er mulig å oppnå av reduksjoner i lidelser og tap gjennom ulike tiltak som kan iverksettes, enten preventivt eller akutt. Det vil m.a.o. ikke bli noen enkel oppgave å sette slike grenseverdier, men den er helt nødvendig å gjennomføre dersom en skal holde en høg faglig og etisk integritet, slik lovforslaget gir seg ut for å legge opp til.

Det foreslås imidlertid ingen slik absolutt grenseverdi. Høringsdokumentet er uklart når dette spørsmålet omtales. Først sies det at grensen for lidelse som utløser beiterestriksjoner

må ”vurderes konkret i det enkelte tilfellet”. Dernest sier det at ”*Departementene mener at forvaltningsplanene for rovvilt og husdyr skal sikre et tilstrekkelig trygt beite, slik at man får et prinsipielt skille mellom beiteområder og rovviltområde, altså en geografisk differensiert forvaltning (sonering). Rovviltforvaltningen må ved fastsettelsen av rovviltområder og beiteområder skape forutsigbarhet for dyreholderne. Dette er i så måte et krevende forvaltningsområde som krever god samhandling og dialog mellom viltforvaltningen og dyrevelferdsmyndighetene.*” (Høringsnotatet s. 42)

Så er det kanskje ikke det enkelte tilfellet som skal vurderes likevel, men enkelte områder? For her opererer en med prinsipielle skiller mellom beiteområder og rovviltområder. Det er viltforvaltningen og dyrevelferdsmyndighetene som sammen skal fastsette grensene mellom disse områdene i forvaltningsplanene. Dette skal sikre forutsigbarhet, noe som må bety at grensene for beitefrie områder må ligge fast. Rovviltmeldingen omtaler forvaltningsplanene slik:

”Forvaltningsplanene skal være rullerende og dynamiske, og løpende balansere de to hovedmålsettingene i den nasjonale rovviltpolitikken på fylkesnivå/regionalt nivå i tråd med stortingsvedtak og politiske føringer.” (St.meld.nr.15 (2003-2004)). Dette er neppe noe som gir forutsigbarhet for beitebruken. Det er ikke slik at en kan hoppe inn og ut av et beiteområde avhengig av rovviltforekomst eller ikke.

Ansvar for egne dyrs velferd

I høringsdokumentet står: ”*Støtte fra staten til forebyggende tiltak fritar ikke dyreholder fra ansvaret for egne dyrs velferd. Da det har vært reist tvil om dette, foreslår departementene at den nye dyrevelferdsloven presiserer at loven gir dyr som holdes vern mot predatorer og andre farer.*”

I beste fall kan dette forstås som at det til syvende og sist er dyreholder som er ansvarlig for egne dyrs velferd, uavhengig av om statsstøttede forebyggende tiltak fungerer eller ikke.

Det er likevel en merkelig konstruksjon departementene her har kommet opp med. Det er allment kjent at å verne husdyr fra rovdyrangrep er både vanskelig og kostnadskrevenende. Det har imidlertid aldri vært slik at dyreholdere som får støtte fra staten til forebyggende tiltak på noe tidspunkt fraskriver seg ansvar for egne dyrs velferd. Tvert imot; støtte til forebyggende tiltak gis kun etter søknad fra dyreholder. Det er altså dyreeier som gjennom aktiv handling viser ansvar for egne dyrs velferd. Likevel må departementene konstruere et bilde av ”ansvarsfraskrivende sauebønder” for å finne argumenter for presiseringen at loven gir dyr som holdes vern mot predatorer og andre farer.

Det er her på sin plass å formidle noe av virkeligheten for dyreholdere i rovviltområder. Ved iverksetting av statsstøttede forebyggende tiltak er det altså slik at dyreholder av eget tiltak søker om midler. Samtidig er det slik at staten ikke gir støtte til ethvert tiltak, men kun til de tiltak staten sjøl godkjenner. Her må også nevnes at det fremdeles er et stort gap mellom omsøkte midler til tiltak og det som bevilges fra myndighetene. Det betyr at mange beitebrukere får avslag på sine søknader om midler til forebyggende tiltak. Ikke fordi de ikke har søkt om støtte til ”de riktige tiltakene”, men fordi det ikke er bevilget nok penger fra myndighetene.

Dyreholder er med andre ord prisgitt

- at omsøkte tiltak er godkjent av myndighetene
- at det er bevilget nok midler til at søknaden kan innvilges
- at søknaden faktisk innvilges av fylkesmannen
- at eventuelt iverksatt tiltak er tilpasset rovviltsituasjonen i kommende beitesesong

Til det siste punktet er det å tilføye at det mest effektive forebyggende tiltaket, nemlig felling av skadevolder, i hovedsak er fratatt den enkelte dyreholder gjennom strengt rovviltvern. Det innebærer at dyreholders handlingsrom er svært begrenset. Dyreholder viser altså ansvarlighet gjennom å søke om midler til forebyggende tiltak. Skulle han eller hun være så uheldig å få avslag på grunn av manglende ansvar fra bevilgende myndighet, er ansvaret der likefullt. Da gjenstår følgende muligheter:

- å gjennomføre forebyggende tiltak for egen kostnad
- å fjerne sauene fra beiteområdene av eget tiltak, uten forutgående dialog med myndighetene. Eksemplene er mange på at der dette har vært utført, har dyreeier senere blitt nektet noen form for økonomisk kompensasjon fordi tiltaket ikke har vært utført etter avtale med forvaltningen.
- opphør av næringsutøvelsen

I begge tilfellene er resultatet at hensynet til familiens framtid veier mindre enn dyrevelferden, sjøl om det er myndighetene som har sviktet. Prinsipielt er dette edelt sett fra brukerens ståsted, med etikken i det kan likevel diskuteres.

Vi har altså et lovforslag som pålegger individet ansvar der staten på sin side ikke oppfyller sine forpliktelser. Regjeringens siste utspill om å øke budsjettposten for forebyggende tiltak fra 51 mill. kroner til 90 i løpet av ett år vil muligens endre noe på denne situasjonen, men det gjenstår å se på den konkrete utformingen av hvilke tiltak som skal prioriteres etc..

Beitenekt og kompensasjon

Lovforslagets ekstreme tolkning av differensiert forvaltning vil medføre at betydelige arealer i Norge vil tømmes for beitedyr. Konsekvensen vil i tillegg være en konfiskering av beiteretten til et betydelig antall bruk. Det er grunn til å minne om hva energi- og miljøkomiteen har sagt:

"Komiteen understreker betydningen av eiendomsretten, herunder beiteretten, som grunnleggende prinsipper. Dette innebærer at grunneiere både er de beste forvaltere av utmark og de som mest effektivt kan gjennomføre tiltak som reduserer skade på husdyr."
(Innst. S. nr. 174 (2003-2004))

I Rendalsdommen fra høsten 2006 drøftes tiltaksomfang kontra de oppofrelser som dyreeier kan pålegges for at risikoen for dyrenes lidelser skal fjernes eller reduseres. Det konkluderes med at *"tidsubestemte oppofrelser og utlegg går langt ut over de byrder som lovgiver skal ha ment skulle kunne pålegges dyreeierne. Rovdyr har til alle tider i større eller mindre grad representert en fare for at husdyr blir påført lidelser."* og det skrives også *"en fremmed tanke at dyreeier ut fra hensynet til vern mot rovdyr som over et langt tidsrom skulle kunne pålegges å avstå fra å bruke sin utmarkseiendom som beite."*

Videre heter det at det *ikke var "hjemmel for å beslutte – og deretter opprettholde – et vedtak om beiteforbud i utmarken på Vestkjølen og Hanestadjjølen av en slik varighet som ble resultatet i dette tilfellet. I realiteten er det naturfredningshensyn og ikke dyrevernhensyn som har vært årsak til at beiteforbudet ble stående ved lag. Man er da utenfor dyrevernlovens ordning med offentlige pålegg for dyreeierens egen regning"*.

Lovforslagets kompensasjonsordning ved beitenekt (§ 32 annet ledd) søker altså å etablere det lovgrunnlaget en ifølge Rendalsdommen ikke hadde tidligere.

Kompensasjonsordningen oppfattes å skulle ligge under Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde, og den er en konsekvens av vedtatt rovviltpolitikk. Differensiert forvaltning er å betrakte som et grunnleggende tiltak i rovviltforvaltningen. Da Stortinget behandlet rovviltmeldingen i mai 2004 vedtok det følgende:

”Stortinget legger til grunn at de tiltak, som forlikspartnerne omtaler i innstillingen til rovviltmeldingen legges inn under Miljøverndepartementet.”

En eventuell kompensasjonsordning for beitenekt må derfor plasseres der Stortinget har vedtatt den skal høre hjemme. Samtidig må det nevnes at erfaringene med myndighetenes såkalte ”kompensasjon” overfor primærnæringen, også i rovviltsammenheng, har vært entydig negative sett fra individets ståsted.

Konklusjon: Norsk Bonde- og Småbrukarlag avviser at dyrevelferdsloven skal gi Mattilsynet hjemmel for innføring av varig beitenekt i utmarka. Forsøk på felling av skadedyr skal være forsøkt før beitenekt er mulig. Mattilsynet må gis rett til inngripen i henhold til viltloven.

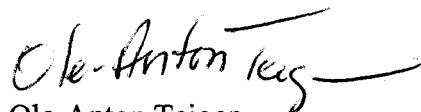
Ad § 32 tredje ledd - Delegering av myndighet /andre tilsynsorganer.

Bestemmelsen gir hjemmel til å videreføre ordningene med dyrevernnemnder og Forsøksdyrutvalget, men disse tilsynsorganene lovfestes ikke. I drøftingen om dyrevernsnemndenes funksjon går det tydelig frem at dersom denne type tilsynsmyndighet skal fortsette, vil det være med et sterkt begrenset ansvarsområde. Det varsles at fremtiden for dyrevernnemndene og forsøksdyrutvalget vil bli vurdert etter høringsrunden.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag mener at dyrevernsnemndene er et viktig, lokalt tilsynsorgan. De har kjennskap til og ofte kunnskap om lokale forhold og kan på den måten ha bedre muligheter for å fange opp uønskede forhold. På den annen side kan det være for tette kjennsksforhold slik at ting blir oversett – sett gjennom fingrene med. Likedan kreves det fagkunnskap om dyrehold ut over vanlig realkompetanse for å utføre et godt nok tilsyn. Skolering av medlemmene i dyrevernnemndene er derfor viktig. Nemndene bør også bestå av helsepersonell med utdanning inne psykisk helsevern for å ha større mulighet til å avdekke signaler hos dyreeier om at noe er galt.

Hovedkriteriet for at tilsyn skal fungere optimalt er at nemnder og Mattilsyn tilføres midler for å drive aktivt og regelmessig ettersyn. Dette er dessverre ikke tilfellet i dag.

Med vennlig hilsen

Ole-Anton Teigen
Leder

Olaf Godli
Generalsekretær